«دوگانگی در پوشش؛ ماجرای یک گسست»

دولت درحوزه پوشاک سازوکاری ایجاد نکرده/ بی‌کارکرد بودن جشنواره‌ها

سپهرغرب، گروه فرهنگی: منصور تیرگر، رئیس مرکز پژوهش‌های اتحادیه پوشـــاک تهران، می‌گویـــد: دولت در حوزه مد و لباس سازوکار درســـتی با نظارت همه‌جانبه ایجاد نکرده است.

منصور تیرگر، رئیس مرکز پژوهش‌های اتحادیه پوشـــاک تهران است او در ســـال ۹۷ طرحی را با درخواســـت شـــورای عالـــی انقـــلاب فرهنگی در مرکـــز پژوهش اتحادیه پوشـــاک ترتیـــب داده به نام «ســـازوکار و ســـامانه مد و پوشاک کشور» که با بررســـی رویدادها و ساختار کشورهای معتبر در حوزه مدولباس آن را تدوین و تنظیم کرده اســـت. او معتقـــد اســـت، اتفاقی که به‌عنوان گســـست از نهادهـــا و متولیان با مـــردم در حوزه مدولباس یاد می‌شـــود کاملا درست و بجا اســـت زیرا فرآیند و چرخه درست و متناسب در این حوزه وجود ندارد. تا زمانی‌که این فرآیند و ذائقه‌ســـازی تثبیت نشود این گسستگی مردم و مسئولان و متولیان روزبه‌روز بیشتر خواهد شد. خبرگزاری مهر درباره سازوکارها در حوزه مد و لباس، گسست ایجاد شده و به‌تولید انبوه نرســـیدن طرح‌های جشنواره‌ها و نمایشگاه و تمایل نداشتن تولیدکننده‌ها در تولید محصولات، با منصور تیرگر، رئیس مرکز پژوهش‌های اتحادیه پوشـــاک تهران گفت‌وگو کرده اســـت که در ادامه می‌آید:

با توجه به اینکه نهادها و سازمان‌های متولـــی در امـــور فرهنگی در حـــال انجام پروژه‌ها، برنامه‌ها، کنگره‌ها و فرهنگســـازی هستند اما دیده می‌شـــود که با دغدغه‌های سوژه‌های طبقه متوسط شـــهری در کشور هم‌خوانـــی ندارد و ســـوژه‌های اجتماعی به دنبال دغدغه‌های فرهنگی و ارزشـــی خاص خودشان هســـتند و در اینجا گسستی ایجاد شده اســـت از همین‌رو می‌بینیم که الگوهای ارائه شده از سوی برخی نهادها و سازمان‌ها از سوی مردم قابل تایید و تبعیت نیست یا تاثیر عینی آن الگوها را شـــاهد نیستیم، دیدگاه شما درباره این پیش‌فرض چیست؟

ما در ســـال ۹۷ طرحی را با درخواست شورای عالـــی انقلاب فرهنگی در مرکـــز پژوهش اتحادیه پوشـــاک درآوردیم به نام «ســـازوکار و سامانه مد و پوشـــاک کشور» و کشـــورهایی که در حوزه مد و لبـــاس در دنیای مد تاثیرگذار هســـتند همانند امریکا، ایتالیا، انگلســـتان و فرانسه ساختارهایشان را تحلیل کردیم و سامانه و چرخه‌ای که در سامانه و فعالیت‌های آن‌ها وجود داشت را بررسی کردیم، محتوای مشترک را استخراج کردیم و ساختاری را پیشنهاد دادیم که برخاسته از فرهنگ ایرانی باشد. اتفاقی که شـــما به عنوان گسست از آن نام بردید کاملا درســـت اســـت حالا اینکه چرا این اتفاق رخ داده به این خاطر که ما چرخه و فرآیند متناســـبی را نداریـــم کـــه جایگزین کنیم به ایـــن معنی که امروز فروشنده پوشاک نمی‌داند خاستگاه مخاطب او چیســـت! زیرا اصـــولا «مخاطب‌ســـازی» ذائقه مخاطب را که در ســـامانه‌ای کنتـــرل کند، نداریم تا ذائقه‌ســـازی صورت بگیرد و تولیدکننده هم در جهت آن ذائقه‌سازی محصولی را تولید کند.

مـــا در حال حاضر مســـئله عفـــاف و حجاب را در کشـــور داریم که پروســـه‌ای است هم محتوای فرهنگـــی در آن وجود دارد و هم محتوای مذهبی. اگر بررسی کنیم در تمدن ۳ هزار ساله هم مسئله عفاف و حجاب فارغ از تعلقات مذهبی وجود داشته است در نتیجه مغایرتی با مسئله فرهنگی و مذهبی ما ندارد اما چرا در کشور ما مقاومت وجود دارد؟ به این خاطر که برای آن به خوبی ذائقه‌سازی نکردیم. مخاطب ما در اختیار رســـانه‌های جریان‌ساز غربی قرار گرفته اســـت و بیشتر فروشـــنده‌ها به‌راحتی کالاهـــای غربـــی را در اختیارشـــان می‌گذارنـــد، به طـــور مصداقی کشـــور ترکیه که ســـریال‌های چندین قســـمتی در زمان خیلی طولانی به خورد مخاطب ایرانی می‌دهد و امروزه این سریال‌ها برای مخاطبان بســـیار جذابیـــت دارد از همین رو آن‌ها محصولاتشان را در ذهن مخاطبان نهادینه می‌کند، با وارد شدن آن کالاها و محصولات مردم هم آن‌ها را می‌خرند. خب حالا دولت ما چه برنامه‌ای داشته است؟ رسانه‌ها چه تدابیری اندیشیده‌اند؟

مسلما وقتی متولیان امر و مسئولان ســـازمان‌ها و نهادهای این حـــوزه خوراک درست و مناسبی را در اختیار مخاطبان قرار ندهند مردم به آن سمت سوق پیدا می‌کنند!

دقیقا، این مســـئله نیاز به یک پروســـه، چرخه و فرآینـــدی دارد که این چرخه باید توســـط افراد متخصص اســـنادش تهیه و تنظیم شود و مکانیزم کاملی برای چرخه مد و پوشـــاک پیشـــنهاد داده شـــود که البته ما بـــه عنوان مرکـــز پژوهش‌های اتحادیه پوشـــاک این طرح را ارائه دادیم که طرح برتر در ســـازمان صنعت، معدن و تجارت شناخته شد. البته با راســـتی‌آزمایی این طرح به بار خواهد نشســـت. البته این را هم بگوییـــم باید جریان مد را در بالا دستی مشـــخص کنیم، برنامه‌ریزی کنیم و سرمایه‌گذاری داشته باشیم تا تولیدکننده به سمت آن حرکت کند و مصرف کننده هم به این ســـمت و ســـو کشـــش پیدا کند. باید بگویم که در حوزه مد و لبـــاس فرآینده ذائقه‌ســـازی در دولت وجود ندارد و ذائقه مخاطب توســـط عوامل بیگانه شکل می‌گیرد. امروزه تصـــور کنید اماکن یا تعزیرات در سطح عرضه می‌خواهند به صورت سلبی با این امر مواجه شـــوند در حالی‌که می‌بینیم آن‌ها به‌صورت زیرزمینی به فعالیتشان ادامه می‌دهند و محصولات را در اختیار مردم قرار می‌دهند، بنابراین این مسیر درستی نیست که با آن‌ها برخورد شوند و به‌صورت پنهانـــی کار کنند اتفاقا باید این گروه‌ها جذب و به نحو درستی ساماندهی شوند.

چگونه ساماندهی شوند؟

ببینیـــد! تولیدکننده متاثر از فروش اســـت، هر جایی که فروش وجود داشـــته باشـــد به آن سمت حرکت می‌کند اگر خـــلاف این جهت حرکت کند فروش آن فلج خواهد شـــد، در آن‌صورت سازوکار دولتـــی باید به دنبال این باشـــد که مســـیر تولید را با مســـیر ذائقه مردم تطبیق دهـــد در حالی‌که امروزه این تطبیق صورت گرفته، اما مشـــکل اصلی در سیاســـت‌گذاری‌ها اســـت که سیاست‌گذاری ما باید در جهتی باشـــد که ذائقه‌ســـازی انجام دهد اما برایش هیچ‌گونه ســـرمایه‌گذاری صورت نگرفته اســـت. زمانی‌که عوامل انتظامی با ناهنجاری‌های پوشـــاک مواجه می‌شوند برای اینکه دارای موجز و کوتاه بـــرای آن پیدا کنند در ســـطح عرضه با آن برخورد می‌کنند ولی برخورد در سطح عرضه باعث می‌شود نظام کنترلی‌شـــان دقیق‌تر می‌شود! چرا؟ زیرا در سطح عرضه فعالیت‌شان را ادامه می‌دهند. در حالی‌کـــه اشـــکال کار فرماندهی شـــدن ذائقه مردم از دیگر عوامل اســـت و این شکل ساماندهی ذائقه‌سازی باید به عنوان فرآیند قدرتمند در کشور ایجاد شـــود البته این فرآیند بســـیار طولانی است که ما نظامات‌اش را اســـتخراج کردیم و شناختیم ولی دولت باید ســـرمایه فرهنگی مناســـبی را در اختیار این مســـئله قرار دهد. البته اگر این فرآیند ذائقه‌ســـازی تشکیل شـــود، درآمدزایی خوبی هم در پـــس خود دارد و این امر باعث می‌شـــود مردم دیگر خودباختگی نسبت به کالای خارجی نداشته باشـــند. تا زمانی که این فرآیند تثبیت نشـــود این گســـستی که شما از مردم و مســـئولان و متولیان طرح کردید روزبه‌روز بیشتر خواهد شد.

فعالیت‌های فرهنگی و سازوکارهای برنامه‌ریزی شـــده در برگزاری جشنواره‌ها، همایش، نمایشـــگاه می‌تواند به مســـیری متمایل شـــود که به نوعی معرف مناسبی در زمینه انتخاب پوشـــش و انـــواع مد و لباس باشد؟ آیا چنین اتفاقی افتاده است؟ به عنوان مثال نمایشگاه‌هایی که برگزار می‌شود وعده تولید انبوه طرح‌های آن نمایشـــگاه در زمان برپایی آن داده می‌شـــود اما بعد از گذشت روزها و ماه‌ها می‌بینیـــم که نه تنها به تولید انبوه نرسیده‌اند بلکه دیگر فراموش شده‌اند و ســـال جدید به دنبال برگزاری دوره بعدی نمایشـــگاه هســـتند! همانند جشنواره‌های معروفـــی همچون فجر و عاشـــورایی... اگر هم از مســـئولان سوال شود که چرا به تولید انبوه نرسیده می‌گویند تولیدکننده‌ها بودجه ندارند! آیا در واقعیت بودجه ندارند یا تمایلی برای تولید وجود ندارد؟

مســـلما یک آفتـــی وجود دارد، کـــه فرهنگ و خواســـته مـــردم در مـــدت یک ماه، پوشـــاک عاشـــورایی را می‌طلبد، زیرا واقعه عاشـــورا نماد مشـــکی دارد و با توجه به اینکـــه در این بخش تهاجم فرهنگی صورت گرفته اســـت که توســـط کشـــورهایی چین و... اشغال می‌شـــود. می‌توانم به جرئت بگویم که فروشـــی که در ایام عاشـــورا در حوزه پوشـــاک است اگر بیشتر از فروش شب عید نباشـــد کمتر هم نیست. با توجه به اینکه ما نمادهـــای غربی و فراماســـونری را در لباس‌های مشـــکی دیدیم انگیزه‌ای برای ما ایجاد شـــد که جشـــنواره نمایشـــگاه عاشـــورایی را برپا کنیم تا در این زمینه بتوانیم از ورود لباس‌های مشـــکی نامناســـب جلوگیری کنیم. البته ما به دنبال این هســـتیم که چرخـــه اقتصادی را هـــم کنار این موضوع بیاوریـــم تا صنعت هم درگیر شـــود. ما به افرادی ســـفارش نقش تصویرهایی را دادیم تا موضوعاتی مرتبط را طراحی کنند و از بوســـتان گفتگو هم درخواست کردیم به صورت سمبلیک نقـــش تصویرها را در اختیـــار تولیدکننده‌ها قرار دهند تا بتوانند به ســـمت تولید حرکت کنند اما از آن‌جایـــی که تولیدکننده‌ها یک ماه قبل از ماه محرم محصولاتشـــان را در بازار عرضه می‌کنند نتوانســـتیم محصولات نمایشـــگاه عاشورایی در بازار ارائه کنیم زیرا از آنجایی که این ســـازوکار عمیق و قدیمی نبود و بیشـــتر تلاش کردیم که هم‌گرایـــی میان طراحـــان و تولیدکننده‌ها ایجاد کنیم نتوانستیم هنوز به خوبی در عرضه و تولید موفق عمـــل کنیم. امیدوارم که بتوانیم با تکمیل فرآیند در این راه پیشـــرفت داشـــتیم و پرچم را بالا ببریم. البته تمام مســـئولان، رسانه، دولت و تولیدکننده‌هـــا در این راه باید ما را یاری کنند.

البته آقای تیرگر، بنده به عنوان مثال نمایشگاه عاشـــورایی را بیان کردم که محصولاتش به تولید انبوه نرسیده اســـت در دیگر جشنواره‌هایی که در حوزه مدولباس برگزار شـــده ایـــن اتفاق رخ داده اســـت و ندیده‌ایم مردم با آن طرح‌ها ارتباط برقرار کنند یا اصلا آن جشنواره‌ها را به کل نمی‌شناسند حتـــی جشـــنواره بین‌المللی مدولبـــاس فجر که به‌عنوان رویداد بزرگ در کشـــور برگزار می‌شـــود حتی جامعه‌شناســـان در سطح جامعه که به نوعی به دنبال ســـوژه‌های اجتماعی و رصد آن هستند از این رویداد اطلاع ندارند!

بله شـــما کاملا درســـت میگویید. زیرا حمایتی از این جشـــنواره‌ها صورت نگرفته اســـت. ساختار کوچکـــی بـــرای آن تعریـــف کردند که هر ســـال برگزار می‌شـــود باید این نوع جشـــنواره‌ها حمایت شـــوند و اطلاع‌رسانی درستی داشـــته باشند تا در جامعه جا بیفتد. در این رویدادها یکســـری طراح و مزون‌دار و موسسات مدولباس را ساماندهی و جمع کردنـــد در نتیجه صنعت باید از یافته این طراحان اســـتفاده کند و دولت باید ســـازوکار آن را ایجاد کند. اگر می‌گوییم که این جشـــنواره‌ها متاســـفانه کارکرد نداشـــته به این خاطر اســـت که حمایت و اطلاع‌رسانی درســـت نداشته است و گزارش کامل از این جشـــنواره در اختیار مردم قرار نگرفته و در این حوزه با تمام پهنای باند حرکت نکرده‌اند تمام رخـــداد این معضلات هم از تصمیمات آنی ناشـــی می‌شود و سرمایه‌گذاری درستی صورت نمی‌گیرد در نهایـــت این ســـازوکاری کـــه از آن بیان کردم ایجاد نشـــود آن گسست بیشـــتر می‌شود. پس با وجود ســـازوکار درست از سوی دولت می‌توان این مسیر را پیش برد البته نیازی هم نیست که دولت ریالی در این حوزه سرمایه‌گذاری کند فقط بتواند جذب ســـرمایه صنعت را در این قضیه ایجاد کند این چرخه به‌راه می‌افتد. دولت باید ناظر باشـــد که این چرخه دچار انحراف نشود و در جهت خاستگاه عفاف و حجاب و قوانین مرتبط با آن پیش رود.

غزل سرای جوان همدانی همزمان با روز شعر و ادب پارسی در گفتگو با سپهرغرب گفت:

شعر خوب آیینه است؛ انعکاس‌دهنده دردهای جامعه

شعر مخاطب‌پسند محصول انزوای خودخواسته شاعر، خلوت سالم، مطالعه و تلاش است

سپهرغرب، گروه فرهنگی - سمیرا گمار: هر شـــعری که در یک قالب خـــاص تولید می‌شود، اولا باید ویژگی‌های قالب آن شعر را داشته و البته از نظر محتوایی حرف جدیدی را دنبال کند؛ یک شاعر باید آینه باشد و تمام اتفاقات اطراف خود را در شـــعرش انعکاس دهد، هر شاعری این خصلت را داشته باشد شعرش شـــعر خوبی می‌شود، در واقع شعری که حاصل درد جامعه باشد هم صادق است و هم مخاطب پسند.

در زمانـــه‌ای که شـــاعران کمتـــری جنبه‌های مختلـــف زندگی مردم را ســـوژه شعری‌شـــان قرار می‌دهند، ســـراغ شـــاعر جوانی رفتیم که هرکدام از شـــعرهایش توصیفی است از یک گوشهٔ زندگی مردم؛ حجت یحیوی، شـــاعر جوان و خوش قریحه استان همدان که از دوران ابتدایی متوجه استعداد ذاتی خود در زمینه شعر شده و از دوران دبیرستان به طور جدی به ســـرایش شـــعر روی آورده است. او عناویـــن مختلفی در کارنامـــه کاری خود دارد و رتبه‌هایی که در جشنواره‌های مختلف کسب کرده حاکی از قوام کاری این شاعر جوان است؛ یحیوی که کارشناســـی ارشـــد زبان و ادبیات فارسی است هم اکنون به شغل دبیری ادبیات در دبیرستان‌های رزن مشغول بوده و مسئول جلسه و کارشناس شعر حوزه هنری اســـتان همدان اســـت. آنچه در ادامه می‌خوانید ماحصل گفتگوی خبرنگار سپهرغرب با این غزل ســـرای رباعی دوست همدانی در یکی از روزهای شـــهریور است، به سراغ او رفتیم تا بیشتر بشناسیمش، با ما همراه باشید:

■ سلام، بفرمایید حجت یحیوی کیست؟

شاعری که متولد سال ۱۳۵۸ در شهرستان رزن بوده و هم اکنون معلم و علاقمندبه شـــعر است و درخدمت دوستان علاقمند به فراگیری فنون شعر.

■ علاقهٔ شـــما به ادبیات و شعر از چه زمانی شروع شد؟

سال‌های دوم و ســـوم ابتدایی، همان موقع که عمویم به واسطه شـــغل معلمی کتاب‌های شعری می‌آورد و من می‌خواندم از آنجا این علاقه وگرایش به شعر شکل گرفت، در واقع مشوق من کتاب‌هایی بودند که می‌خواندم و البته ذوقی که در وجودم بود مرا در وادی ادبیات انداخت.

■ و از چه زمانی شـــعر گفتن برای شما جدی شد؟

از ســـال دوم دبیرســـتان؛ از آن ســـال شعر را کاملا جدی دنبال و در جلســـات ادبی رزن شرکت می‌کـــردم، از آن زمان تاکنون هم که پیوســـته به دنبال آن هستم. به نظر من، کسی شاعر نمی شود، بلکه شـــاعر به دنیا می‌آید مهم این اســـت که چه زمانی کشف کند که می‌تواند شعر بگوید و من این استعداد را کشف کردم.

■ این که رشتهٔ دانشگاهی شما ادبیات بوده، چقدر در سرایش شـــعر به یاری شما می‌آید؟

یکـــی از دلایـــل اصلی من بـــرای دنبال کردن ادبیات، شـــعر بود، در واقع چون من می‌خواســـتم رشـــته تحصیلی‌ام با شـــعر همخوانی داشته باشد ادبیات را انتخاب کردم تا هم بتوانم بیشـــتر و بهتر در امـــر یادگیری و یاددهی بـــه دانش‌آموزان موثر باشم و هم معلومات خودم علمی باشد.

■ به نظر شما شعر گفتن قابل یادگرفتن است یا ذاتی‌ست؟

شعر در ابتدا جوشش است یعنی باید یک طبع و ذوقی باشـــد؛ البته نه به این معنی که هر کسی طبعی داشـــت و ذوقی، می‌تواند شاعر شود، چون در ادامه این جوشش شـــاعرانه، کوشش نیاز است و تمرین، ممارســـت، مطالعه و شرکت در جلسات ادبـــی؛ که مجموع این موارد کمک می‌کند تا طبع به بلوغ رسیده و انسان بتواند به شاعرانگی برسد.

■ به غیر از غزل در قالب‌های دیگری هم شعر می‌گویید؟

در حال حاضـــر به رباعـــی روی آورده و آن را جدی‌تـــر گرفته‌ام، ضمن اینکـــه در قالب نیمایی، سپید و سه‌گانی نیز طبع آزمایی کرده‌ام.

■ از آثارتان بگوییـــد؛ چه کتاب‌هایی چاپ کرده‌اید و در دست چاپ دارید؟

مجموعه غزل «دارم فســـیل می‌شـــوم» که در سال ۸۳ منتشر شـــد و رباعی «یک پیراهن جلوتر از پاییز» در ســـال ۹۲ «کاشـــکی اجازه داشتم» با موضوع نوجوان در زیر چاپ بوده و ناشـــر آن سوره مهر استان همدان است. «گاهی به تو فکر می‌کنم» نیز مجموعه رباعی جوان اســـتان همدان بوده و دو مجموعه نیز در قالب رباعی و سه‌گانی است که به زودی به زیور چاپ آراسته خواهند شد.

■ موضوعات و مضامین اشـــعار شـــما بیشتر چیست؟

بیشـــتر اجتماعی است؛ شـــعرهایی که به باور مردم نزدیـــک بوده و انعکاس‌دهنده دردهای مردم است. البته شعرهای مناسبتی برای امام زمان (عج) و امـــام رضا (ع) که ارادت ویژه‌ای به ایشـــان دارم نیز در آثارم وجود دارد، رباعی‌هایم مضمون خاصی ندارد و همه موضوعات را دربرمی‌گیرد.

■ آقـــای یحیوی آثار چه شـــاعرانی را بیشتر مطالعه می‌کنید؟

اثر هر شاعری که بتواند به من جهان‌بینی بدهد و تاثیرگذار باشد قابل مطالعه است، قیصر را دوست داشته و دارم و با او ارتباط داشتم؛ در شعر گفتن از کسی تاثیر نمی‌گیرم و در این سال‌ها سعی کرده‌ام با چشم‌های خودم دنیا را ببینم و حاصل تجربیاتی که از زیست با اجتماع به دست می‌آورم را به شعر تبدیل کنم، مقلد صرف نیســـتم و ســـعی می‌کنم امضای خودم پای شعرهایم باشد.

■ به نظر شـــما شـــاخص‌های یک شعر خوب چیست؟

هر شعری که در یک قالب خاص تولید می‌شود، اولا باید ویژگی‌های قالب آن شعر را داشته و البته از نظـــر محتوایی حرف جدیدی را دنبال کند؛ یک شـــاعر باید آینه باشد و تمام اتفاقات اطراف خود را در شعرش انعکاس دهد، هر شاعری این خصلت را داشته باشد شعرش شـــعر خوبی می‌شود، در واقع شعری که حاصل درد جامعه باشد هم صادق است و هم مخاطب‌پسند؛ وقتی مخاطب ببنید دردهایش در قالب شـــعر بیان شده به سمت آن گرایش پیدا می‌کند، ما باید سعی کنیم شاعر بی نقاب باشیم و شعر بی‌دروغ بگوییم، در کنار همه این موارد زبان شعر باید به‌روز و عاطفه شعر قوی باشد.

■ به نظر شـــما در حال حاضر وضعیت شعر جوان چگونه است؟

اتفـــاق آن چنـــان خاصـــی که بگوییـــم باعث برجســـتگی شـــعر یـــک جـــوان در یـــک منطقه جغرافیایی اســـت در شعر جوان امروز ما رخ نداده، شاعران بیشـــتر مقلد صرف هســـتند و با خواندن کتاب شـــعرهای یکدیگر از هم تاثیـــر می‌پذیرند، شاعران بیش از آنکه به دنبال کشف و شهود باشند تا به شاعرانگی دســـت پیدا کنند، دنبال مضامین مقلدانه از اشعار یکدیگرند و مطالعه آثار کلاسیک را فرامـــوش کرده‌اند، آثاری که باعث می‌شـــود از نظر قالب و مضمون به تشـــخص خاصی در شعرها رســـید؛این خصیصه در شعرهای شـــاعران جوان خیلی کم است

■ و وضعیت همدان در این عرصه؟

همـــدان هم مثل همه اســـتان‌های دیگر افت و خیز داشـــته، در این ســـال‌ها شاعران خوبی از دل جلســـات ادبی بیرون آمده است شاعرانی که حائـــز رتبه بوده و کتاب‌هـــای خوبی چاپ کرده اند امـــا اینکه بگوییم همدان نســـبت به ســـایر نقاط کشور برجســـتگی خاصی دارد نه! این طور نیســـت؛ جوانان شـــاعر این شـــهرنیز مثل همه شـــهرهای ایران در حال شـــعر گفتن هستند و البتـــه من امیـــدواری خاصی به اســـتان همدان دارم و احســـاس می‌کنم اگر این شـــاعران جوان خـــود را نبازند و اســـیر غرور نشـــوند می‌توانند آینده روشـــنی داشته باشـــند؛ البته اگر به حرف بزرگترهـــا گـــوش دهند، نقدی که در جلســـات می‌شود را مد نظر داشته، مســـیرانحرافی دنبال نکنند و مطالعه را چاشـــنی کار خود قرار دهند.

■ شما به عنوان یک شاعر جوان انتظار دارید در شعر به چه افقی دست پیدا کنید؟

باندبازی‌هـــا همـــه جـــا تاثیـــر دارد در ادبیات هم؛ من به دنبال این نیســـتم که خودم را اســـیر جریان‌های موجود کنم، هدفم این اســـت که شعر صادقانـــه بگوییـــم، تاریخ درمورد مـــن و امثال من قضـــاوت خواهد کرد، حتما اینطور نیســـت که اگر شـــاعری تریبون دارد موفق است و هرکه تریبون ندارد ناموفق! من به دنبال این هســـتم تا بتوانم به رسالت شاعرانگی خودم که انعکاس دردها و مسائل اجتماعی ومصائب مردم است برسم، اعتقاددارم که شـــاعر نسبت به کســـی که نمی‌تواند شعر بنویسد مســـئولیت بیشـــتری دارد و باید از زبان آن‌ها هم بنویســـد و دردهای آنها را هم برجسته کند ضمن اینکـــه ما بایـــد در مقابل خدا هم نســـبت به این استعداد پاسخگو باشم. در مجموع هدفم این است که صادقانه بنویســـم، آیینه‌وار آنچه راکه می‌بینم انعکاس دهم و اسیر شعار زدگی نشوم.

■ جنـــاب یحیـــوی تاکنـــون در چه جشنواره‌هایی برگزیده شده‌اید؟

جوان‌تر که بودم یکی ازعلایق من شـــرکت در جشـــنواره‌ها بـــود. اما بیش از یک دهه اســـت که دیگر در جشنواره خاصی شـــرکت نکرده‌ام به جز جشنواره دوبیتی‌سرای رضوی که در همدان برگزار می‌شـــد و به دلیل ارادت قلبی‌ام به امام رضا (ع) و اینکه تخصصا در قالب رباعی و دوبیتی بود شرکت می‌کردم که یک بار دوم شـــدم کـــه البته برگزیده اول نداشـــت، چندیـــن بار هم برگزیده شـــدم. در سال‌های خیلی دور هم در چند کنگره و جشنواره ملـــی و بین‌المللی برگزیده شـــده‌ام که می‌توان به شعر جوان کشور و تندیســـی که از دست مرحوم قیصر امین‌پور گرفتم، شعر«کویر»یزد، شعر انتظار بروجـــرد، فرهنگـــی هنری جوانان هـــلال زنجان، یادمان عشق و... اشاره کرد.

■ در انجمن‌های شعری شرکت می‌کنید؟

بیش از ۱۰ ســـال مسئولیت انجمن ادبی شهید مفتح شهرســـتان رزن را بر عهده دارم و هم اکنون نیز درکانون شـــعر حوزه هنری استان همدان که شـــنبه‌ها برگزار می‌شـــود، درخدمت علاقمندان و شـــاعران نوقلم وعلاقمند به آموختن فنون شـــعر هستم.

■ به نظر جنابعالی چالش‌های پیش‌روی شعر و شاعری در همدان چیست؟

یکی از مشـــکلات اکثر شـــاعران جوان عدم توانایـــی بـــرای چاپ کتـــاب شـــعرآنان به علت محدودیت‌های مالی است؛ به استثنای ناشرهای خوبـــی مثل ســـوره ی مهر،شهرســـتان ادب و... معمـــولا اکثر ناشـــرهای خصوصی پولی شـــده و کیســـه ای دوختـــه اند و ازشـــاعران جوان برای چاپ کتاب شـــان مبالـــغ بالایی را درخواســـت می‌کنند وکیفیت چاپ اکثراین نشرها هم پایین اســـت، گاهی هم حتی تعداد چاپ خیلی پایین تر ازهمان تعدادی اســـت که در کتاب‌ها نوشته می‌شـــود. برای همین خیلی از شـــاعران جوان، بااین شـــرایط فعلی توانایی چاپ اشعارشـــان را ندارنـــد، البته در حال حاضـــر دنیای مجازی در پخش اشـــعار و معرفی آن‌ها بسیار کمک کننده است و شاعران باید از این ظرفیت استفاده کنند تا از این طریق صدا و شعرشـــان شنیده و خوانده شود.

■ در حـــال حاضـــر شـــاعران به چه حمایت‌هایی نیاز دارند؟

اعتقادم این اســـت که شـــعر یـــک هنر فردی کم‌هزینه است و شـــاعران به استثنای چاپ کتاب نیاز به حمایت خاصی ندارند. شعر در دنیای فردی یک شـــاعر و انزوای خودخواسته او اتفاق می‌افتد، هر کس خلوت سالم‌تری داشته باشد و اهل مطالعه باشـــد شـــعرهای خوبی می‌تواند تحویـــل اجتماع بدهد، بیشـــترین کســـی که می‌تواند به یک شاعر کمک کند خودش است، اینکه مطالعه کند و در راه رسیدن به هدف سخت تلاش کند. یک شاعر باید چشـــم‌های تیزبینی داشته باشد و از کنار پدیده‌ها به ســـادگی عبور نکند و همه آن‌ها را با زبان شعر برجسته کند. پس با این اوصاف شاعر خیلی نباید چشـــم انتظار یاری متولیان فرهنگی باشد. گرچه این دلیل نمی‌شـــود که متولیان فرهنگی دست از حمایت هنرمندان بردارند. شـــعر خوب یک جایی بالاخره دیده می‌شـــود و مخاطبـــان به آن‌ها اقبال نشـــان خواهند داد؛ اما اگرشـــاعر شعرهای خوبی ننویســـد هر چقدر هم در یک زمان خاص حمایت شود و تریبون دســـتش باشد باگذر زمان فراموش خواهدشد؛ چه بسا در طول تاریخ شاعرانی بوده‌اند کـــه در دوران خـــود ارج و قربی داشـــته‌اند اما با گذشت زمان کاملا فراموش شده‌اند یا بالعکس...

■ با آرزوی موفقیت برای شما، لطفا اگر به عنوان کلام پایانی نکته ای هست بفرمایید.

ممنـــون از وقتی که در اختیار من گذاشـــتید، امیدوارم شاهد رشد و شکوفایی شعر استان همدان و بلوغ فکری و شعری شاعران جوان باشیم.

■ در پایان یکی از شـــعرهایتان را هم برایمان بخوانید.

چه آمده به سرمن؟چرا بریده امانم؟
چه تند می‌زند امشب کنار تو ضربانم
چه آمده به سرمن؟چرا قرار ندارم؟
چه آتشی است که افتاده است باز به جانم
دمی کنار تو غمگین دمی کنار تو شادم
دمی کنار تو آرام و گاه دل نگرانم
اگرچه یوسفم اما درون چاه اسیرم
اگرچه رستمم اما هنوز اول خوانم
اگر شراب اگر شوکران بریز بنوشم
که درخماریِ تو سالهاست مرثیه خوانم
بریز که سرِ پیری و وقت معرکه گیری است
بریز تا غم از آیینه‌ی دلم بتکانم
بگیر دست مرا و ببر به فصل شکفتن
بهار باش برای دل همیشه خزانم

خبـــر

برای نخستین بار مورد پژوهش قرار گرفت

«خبر خوب» موضوع رساله دکتری

«اخبار بد» به ناامیدی دامن زده است

ســـپهرغرب، گـــروه فرهنگی: دانشـــجوی دکتری علـــوم ارتباطات گفت: تولید اخبار خوب ارزش‌های انسانی و اســـلامی را در جامعه عمق می‌بخشد و نسبت به آگاه‌سازی و دست گذاشتن بر روی گرایش‌های فطری و ادراک زیباشناختی تأثیرگذار است.

ابراهیم رضایی دانشجوی دکترای علوم ارتباطات در جلسه دفاع رساله دکترای تخصصی با موضوع طراحی مدل خبر خوب بر اســـاس منافـــع و ارزش‌های ملی و اسلامی در رسانه‌ها در دانشگاه آزاد واحد تهران شمال برگزار شد، گفت: انتشار بی‌قاعده و پرتکرار اخبار منفی، موجب ناامیدی و مانع حرکت انســـان می‌شـــود. نتایج یک مطالعه نشان داده، به طور کلی انتشار اخبار منفی منجر به بروز علائم افسردگی در مخاطبان می‌شود.

او اظهـــار کرد: حجم اخبار منفی امروزه بیشـــتر از اخبـــار مثبت و خوب در رســـانه‌ها انعکاس می‌یابد که این مســـئله ناامیدی، افسردگی و درماندگی را در افراد به همراه دارد.

رضایی افزود: بر اســـاس پژوهشـــی که در گذشته انجام شده، در ایران نرخ سرقت منزل به ازای هر هزار منـــزل ۵، در انگلیس به ازای هـــر هزار منزل ۲۰ و در اســـترالیا به ازای هر هزار منزل ۲۵ است در حالی که میزان احســـاس امنیت شهروندان ایرانی نسبت به این دو کشـــور رقم پایین‌تری را نشان می‌دهد و این مسئله به فضای روانی و رسانه‌ای کشور برمی گردد.

رضایی با بیان اینکه ایران در طول ســـال‌های پس از انقلاب اسلامی، همواره در معرض جریان‌سازی‌های منفی رسانه‌های خبری غرب بوده است گفت: بر همین اساس نیاز به طراحی یک الگوی بومی برای تولید اخبار داریـــم که در این پژوهش عنـــوان «طراحی مدل خبر خوب بر اســـاس منافع و ارزش‌های اســـلامی» را برای آن انتخاب کرده‌ایم.

او با اشـــاره به اینکه تا کنـــون هیچ پژوهش علمی در دنیا در موضوع خبر خوب انجام نشـــده، اضافه کرد: این مدل قرار اســـت سبکی از روزنامه نگاری را معرفی کند که واقعیت‌ها را با تمام اجزا و شـــرایطش در مقابل دیدگان و قضاوت مردم قرار دهد.

او اهداف اصلی تحقیق خود را ســـاخت سازه اصلی مفاهیم خبر خوب بر اســـاس آرای خبرگان و طراحی مـــدل خبر خوب برای بهره‌برداری در رســـانه‌ها خواند و خاطرنشـــان کرد: در این پژوهش که به روش گراند تئوری (نظریه زمینه‌ای) انجام شد، با ۲۳ تن از خبرگان علوم دینی، ارتباطات، خبر و رســـانه، جامعه شناسی و روان شناســـی کشـــور مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته انجام گرفت.

این دانشجوی دکترای علوم ارتباطات با بیان اینکه این مصاحبه‌ها در ســـه مرحلـــه کدگذاری باز، محوری و انتخابی شـــد، گفت: در مرحلـــه اول (کدگذاری باز) کدهای اولیه ۲۳ مصاحبه استخراج و تدوین شد سپس کدهای اولیه به کدهای ثانویه تبدیل و چند کد ثانویه نیز تبدیل به یک کد مفهومی شد.

او ادامه داد: در ایـــن تحقیق کدهای اولیه به تعداد ۱۱۲۷ کد استخراج شد، از میان این کدها تعداد ۴۱۲ کد ثانویه مشخص شـــد، از میان کدهای ثانویه تعداد ۲۰۷ کد مفهومی پدید آمد و در نهایت تعداد ۳۱ مقوله در قالب ۹ محور اصلی استخراج و نامگذاری شد.

طبقات پژوهش شـــامل پدیده اصلی (خبر خوب)، بستر حاکم (ساختار و شاخص‌های خبرِ خوب)، پیامد (تاثیر خبر خوب بر مخاطب)، شرایط علّی (خبر خوب از دیدگاه دین/ خبر بد و خبر منفی)، راهبردها (فرایند تولید خبر خوب، تهیه و تنظیم خبر خوب) و شـــرایط مداخله گـــر (خبرنگار خـــوب و توســـعه خبر خوب) مشخص و تشریح شد.

این پژوهشـــگر تئوری بنیادی خبر خوب بر اساس منافع و ارزش‌های ملی و اسلامی را اینگونه عنوان کرد: «خبر خوب خبری اســـت مفیـــد، منطقی، امیدآفرین، مســـئولانه، منصفانه، دقیق و جامـــع که ضمن رعایت اصول حرفه‌ای خبرنویسی، با در نظر گرفتن منافع ملی و ارزش‌های اســـلامی تولید و منتشر شده و در نهایت موجب پیشـــرفت کشور و تعالی مخاطبان می‌شود و به نیاز آنان پاسخ می‌دهد».

رضایی با بیان اینکه آنچه خبر خوب را از دیگر اخبار متمایز می‌کند محتوای آن اســـت که برگرفته از تفکر و اندیشه خبرنگار و مدیران رســـانه است، خاطرنشان کرد: لذا برای آنکه همه خبرهایمان خوب شـــود، نباید در اجـــزای خبر درجا بزنیم بلکه باید فکر و نگاه مثبت اندیش، مومنانه، دلســـوزانه، خیرخواهانـــه، آگاهانه و هدایـــت گرانه را در میـــان نویســـندگان، گویندگان، تریبـــون داران، رهبران افکار و صاحبان خرد توســـعه دهیم و کاری کنیم که رســـانه نگاران به مثابه معلمان جام